

Padaczka – choroba wyleczalna czy nie?

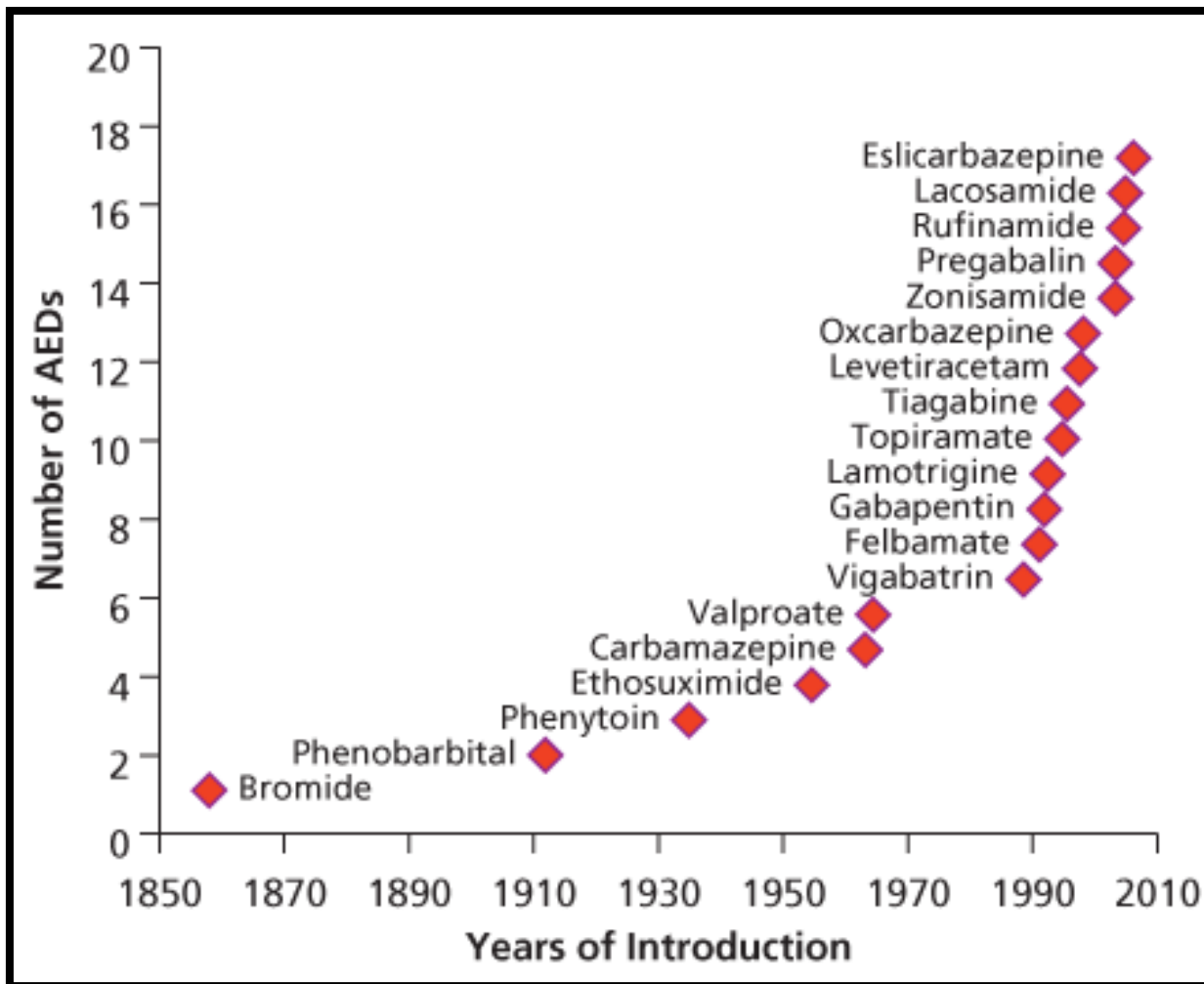

Bieżący stan wiedzy, czyli co każdy CRA wiedzieć powinien.

„Choroba przeklęta“
Hipokrates

Złoty wiek AEDs

AEDs – antiepileptic drugs

2017

[A Study to Characterize the Performance of **Brain Laser** \(LITT\) Ablation for Treating Epilepsy that is Resistant to Medical Therapy](#)

[Stereotactic **Laser Ablation** for Temporal Lobe Epilepsy](#)

[A Study Using SAGE-547 for Super Resistant Status Epilepticus](#)

[A Study of the Prevalence of Headache Syndromes in Patients in the Epilepsy Monitoring Unit](#)
[Multiscale EEG Dynamics](#)

[Stiripentol in Dravet Syndrome](#)

[A Study to assess the Safety of NRL-1 for the Treatment of People with Epilepsy](#)
[Neural Circulatory Control and SUDEP Risk.](#)

[A Study of the Thalamus Using **Deep Electrode Stimulation** to Better Understand its Participation in the Beginning or Spreading of Seizures](#)

[A Study of the Use of **Smartphone Videos to Aid** in Evaluation of Epileptic Seizures](#)

[High Frequency Oscillations in Neurologic Disease](#)

[A Study of Using IVIG in Patients with Potassium Channel Complex Autoimmune Epilepsy](#)

[A Study of Systemic Markers of Inflammation and Neural Injury in Healthy Controls](#)

[A Study of Neurophysiological and Inflammatory Biomarkers of Seizures and Brain](#)

[A Randomized, Double-blind, Placebo-controlled, Parallel Group, Multi-center Trial Of Pregabalin As Adjunctive Therapy In Pediatric And Adult Subjects With Primary Generalized Tonic-clonic Seizures - Protocol A0081105](#)

Definicja

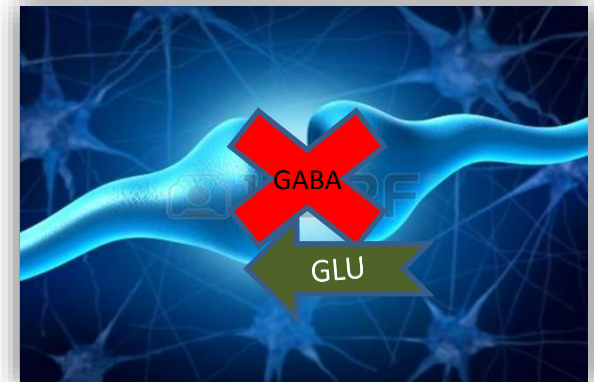

- Przewlekła choroba neurologiczna przejawiająca się nawrotowymi, napadowymi napadami padaczkowymi spowodowanymi niekontrolowanymi wyładowaniami neuronów kory mózgu
- Objawy kliniczne są zróżnicowane i przyjmują postać od napadów drgawkowych do krótkotrwałych napadów nieświadomości
- Nagły początek, niekontrolowany i stereotypowy przebieg, samoistne ustępowanie i wysoka nawrotowość

Patogeneza

- Wzmożona aktywność neuronalna spowodowana nadmiernymi wyładowaniami bioelektrycznymi neuronów.
- Wynik zaburzonej równowagi neuroprzekaźników hamujących i pobudzających lub **nieprawidłowej czynności receptorów błonowych**

kwas gamma-aminomasłowy (GABA) -- hamujący
kwas glutaminowy (GLU) -- pobudzający

Epidemiologia

- 3 z najczęstszych chorób neurologicznych
- Zapadalność: 20-70 / 100 000 / rok
- Rozpowszechnienie: 4-10 / 1000 osób
- 4 -7 % u dzieci, 1% w ogólnej populacji
- Może wystąpić w każdym wieku (skumulowane ryzyko 1-4%)
- Pierwszy szczyt zapadalności u dzieci (*p.idiopatyczna lub wtórna*), drugi u osób w podeszłym wieku (*p.wtórna*)

Niemowlęta
Wczesny wiek szkolny

Mapa Statystyk NFZ

2014 - 2015

Wybierz województwo

wszystkie województwa

Wybierz zmianę między 2014 a 2015

wszystko

Wybierz odchylenie w 2015

wszystko

Wybierz JGP

A67 Padaczka - diagnostyka i leczenie > 3 dni

Wskaźniki

L. grup

- 654 Mediana długości hospitalizacji (dni)
- 654 Liczba przypadków**
- 654 Śr. wartość 1 hospitalizacji (tys. zł)
- 654 Śmiertelność
- 654 Liczba przypadków na 100 tys. mieszk.

Liczba przypadków

2014 2015

	2014	2015	
śląskie	1,50 tys.	1,57 tys.	↗
mazowieckie	1,57 tys.	1,53 tys.	↘
wielkopolskie	1,03 tys.	1,14 tys.	↗
podkarpackie	1,01 tys.	1,10 tys.	↗
małopolskie	900	976	↗
dolnośląskie	855	809	↘
lubelskie	682	792	↗
łódzkie	727	686	↘
opolskie	569	655	↗
kujawsko-pomorskie	499	501	↗
pomorskie	433	461	↗
świętokrzyskie	331	364	↗
warmińsko-mazurskie	337	362	↗
zachodniopomorskie	349	333	↘
podlaskie	238	200	↘
lubuskie	148	136	↘
Suma Polski	11,17 tys.	11,62 tys.	↗
Średnia Polski	698	726	↗
Odchylenie Std.	411	427	↗

400 000 chorych w Polsce

- średnia
- 1 odch.
- 2 odch.
- <-2 odch.

Napad padaczkowy a padaczka

TO JEST NAPAD!!!

- **Napad padaczkowy** – nieprawidłowe wyładowanie neuronów kory mózgu
  - nieprawidłowe wyładowanie neuronów kory mózgu
  - może być spowodowane przez przemieszczanie się krwi
  - 5% populacji psów
- **Padaczkę rozlaną** – spowodowanego NP
- Padaczka nie jest objawem zespołów chorobowych

Otwieraj lodówkę!

erne wyładowanie

owodującym

rookowanego NP

stym objawem

Przyczyny napadów padaczkowych

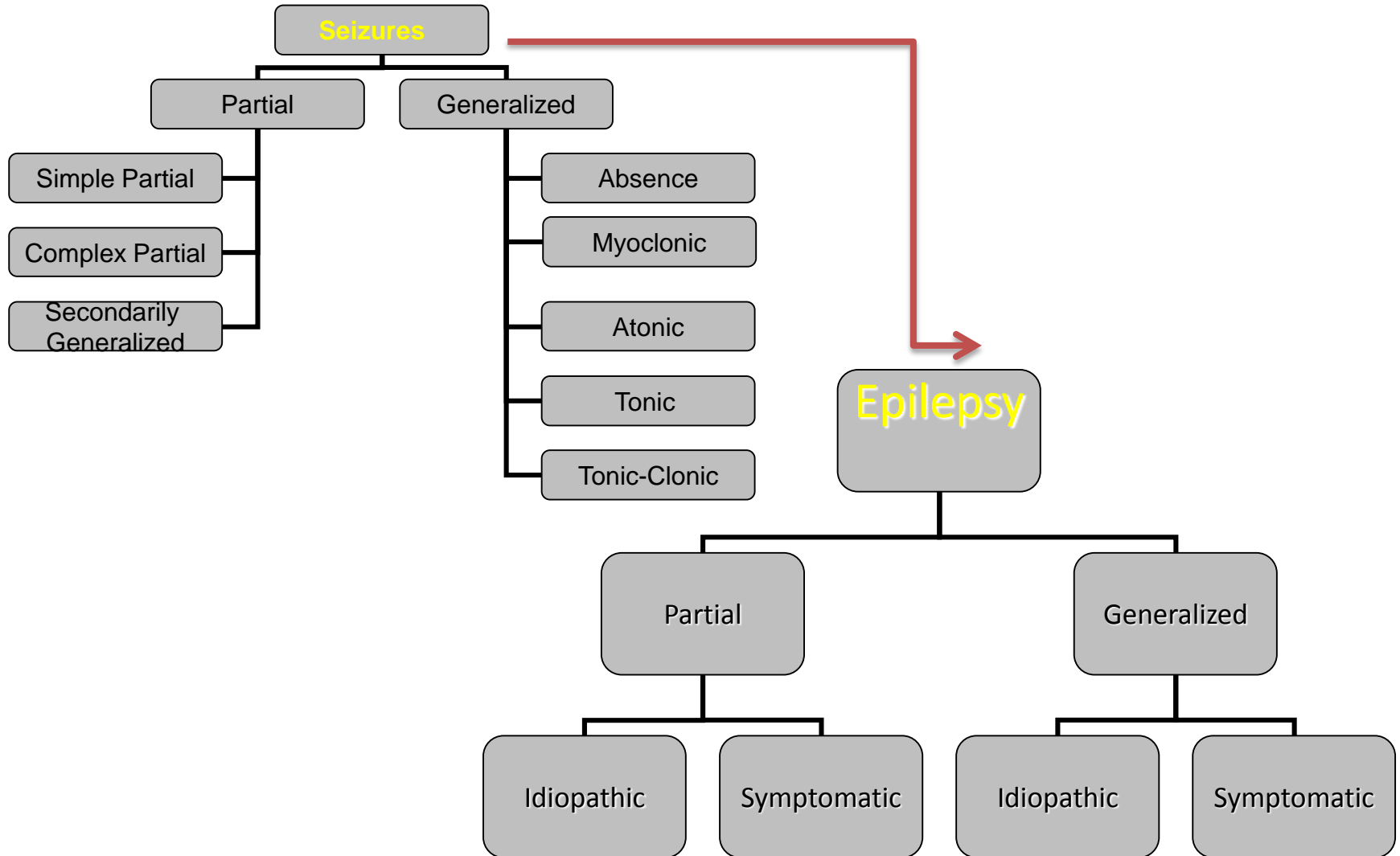
- idiopatyczne (80%)
  - dzieci, młodzi dorośli
- wtórne
  - zaburzenia metaboliczne (dzieci)
  - uraz głowy, udar mózgu (dorośli)
  - leki: aminofilina, fenotiazyny, leki p/depresyjne
  - używki: alkohol, kokaina, ecstazy, amfetamina
  - napady z odstawienia: ALC, BDA, barbiturany

Padaczka a alkohol

- Nadużywanie alkoholu jest odpowiedzialne za 30% padaczek u dorosłych
- 30% alkoholików ma napady padaczkowe
  - 2/3 stanowią napady odstawienne: 7-48h po zaprzestaniu picia
- duże ilości alkoholu działają toksycznie, mogą powodować hipoglikemię, sprzyjają urazom głowy
- Spożycie alkoholu może prowokować napady, sprzyja ominięciu dawki leku, zaburza sen, obniża poziom leku we krwi

Klasyfikacja wg ILAE

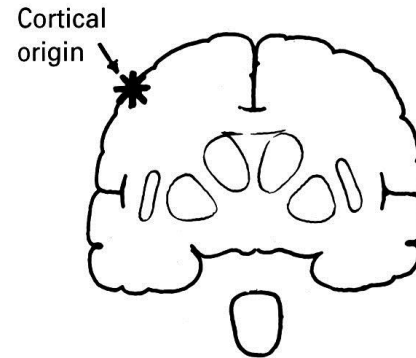

Padaczka – klasyfikacja napadów

- Napady ogniskowe

- 80% padaczek wieku dorosłego

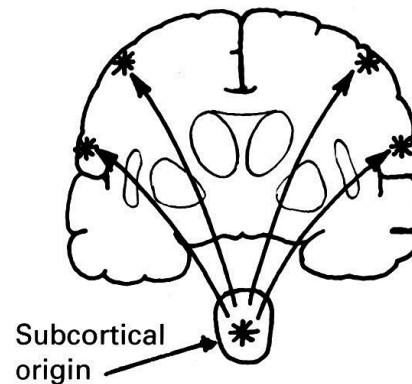
- częściowe proste
  - częściowe złożone
  - częściowe proste wtórnie uogólnione

- Napady uogólnione

- Niesklasyfikowane

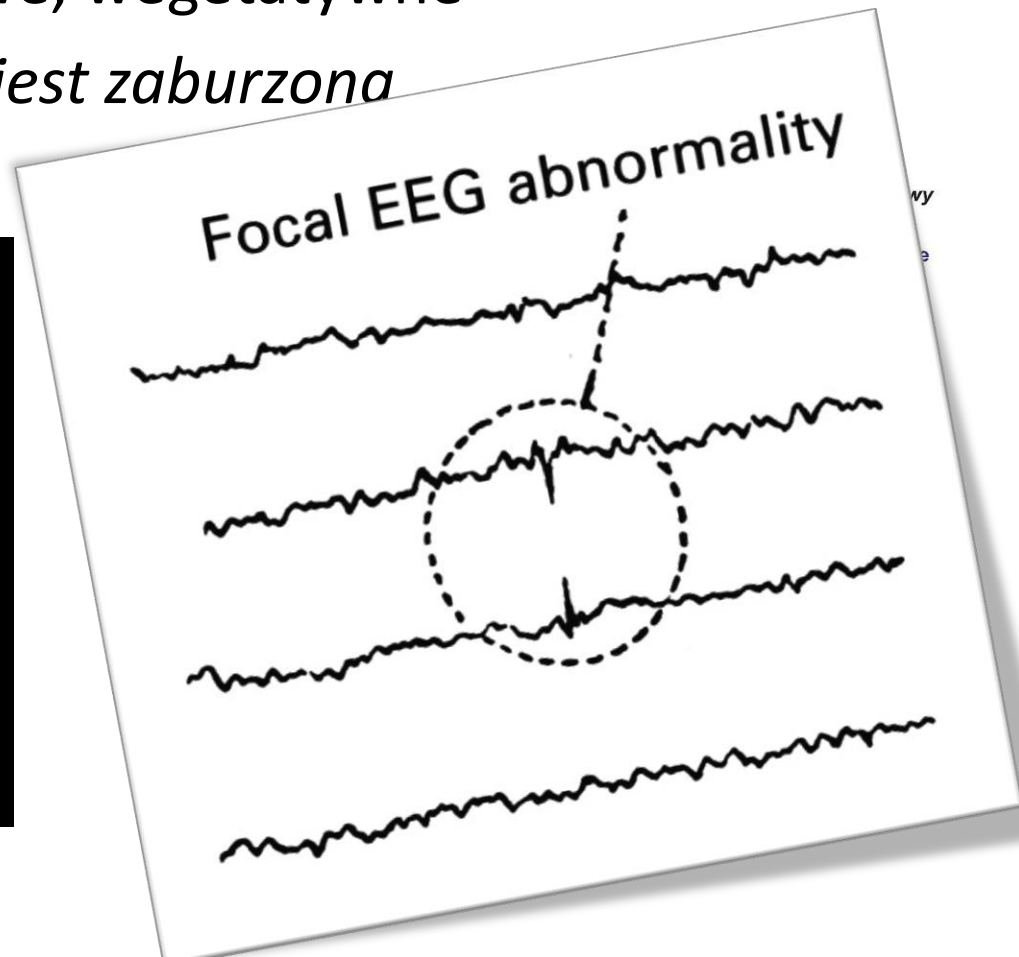
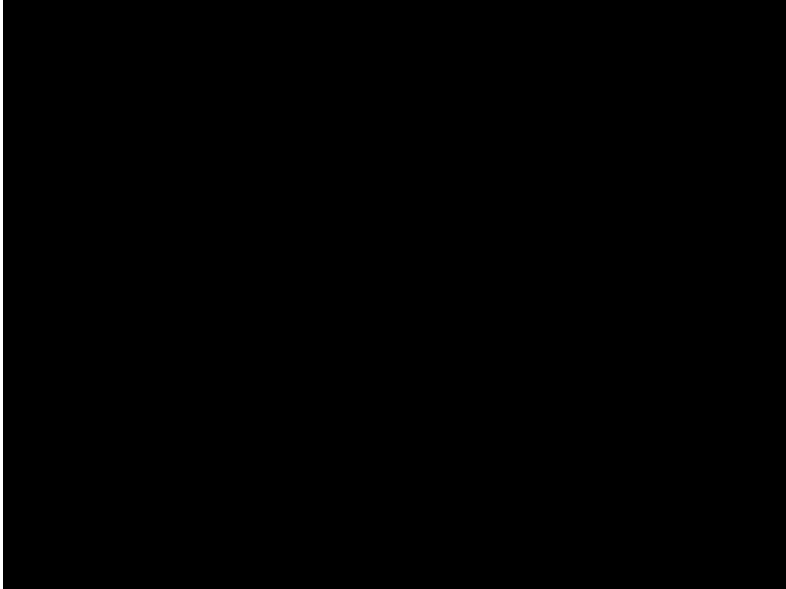

Padaczka z napadami ogniskowymi

Napady częściowe proste

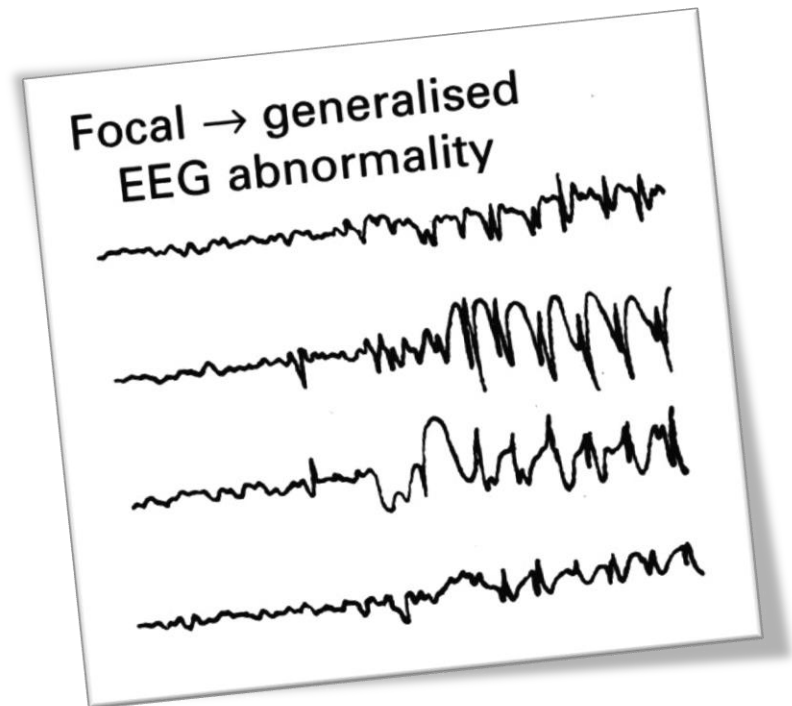
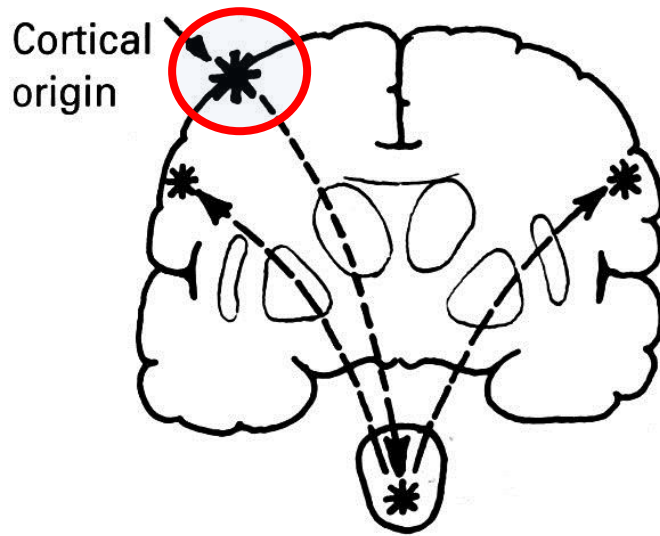
objawy ruchowe, czuciowe, wegetatywne

Typowo świadomość nie jest zaburzona

Padaczka z napadami ogniskowymi

- **Napady częściowe proste wtórnie uogólnione**
  - Początek ogniskowy → zaburzenia świadomości → drgawki toniczno-kloniczne
  - **Aura**: subiektywne odczucie poprzedzające napad, wskazuje na lokalizację ogniska padaczkowego

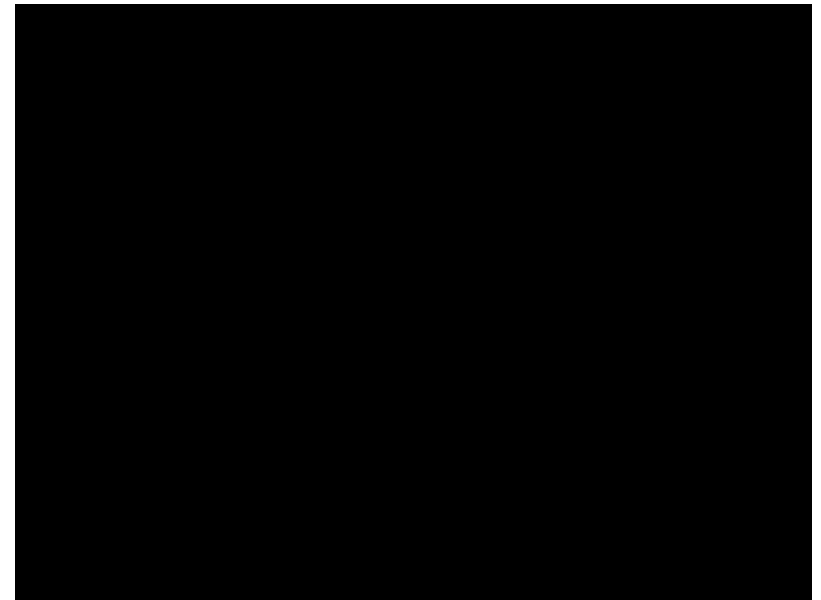
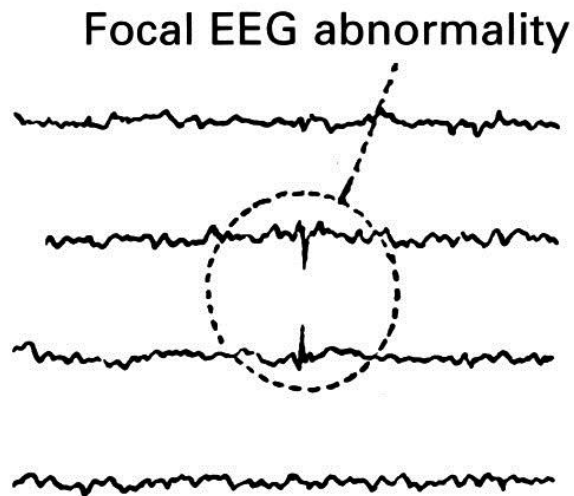

Padaczka z napadami ogniskowymi

Napady częściowe złożone (= psychomotoryczne)

Subiektywne doznania (**aura**) → utrata przytomności,
zaburzenia zachowania (automatyzmy) → niepamięć wsteczna

Zwykle powstają w płacie skroniowym

omiany węchowe, déjà vu

Łagodne ogniskowe padaczki dziecięce

- Stanowią 60% padaczek dziecięcych
- Maja cechy padaczki łagodnej:
  - napady łatwe do opanowania lub nie wymagające leczenia
  - mogą ulec samoistnej remisji (dziecko „wyrasta” z napadów)
  - nie pozostawiają trwałych następstw

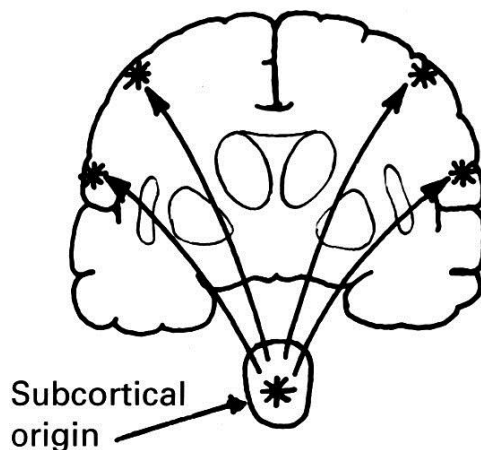
Padaczka z napadami uogólnionymi

Drgawkowe i niedrgawkowe

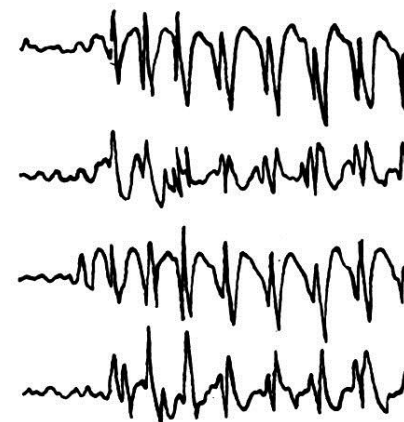

Zawsze obecne zaburzenia świadomości

- Nieświadomości
- Miokloniczne
- Kloniczne
- Toniczne
- Atoniczne

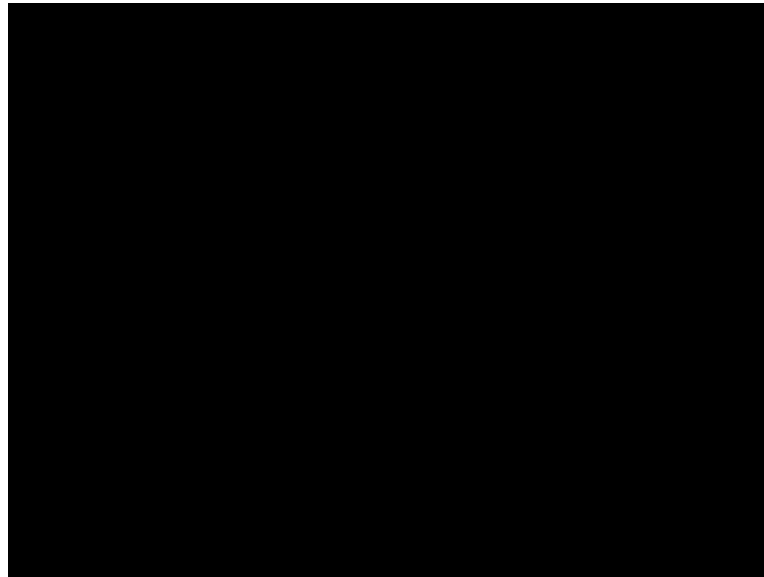
Generalised EEG
abnormality

Napady nieświadomości

- Kilkusekundowe zaburzenia świadomości, przy zachowanej postawie
- Przerwanie wykonywanej czynności, „zapatrzenie”
- Mogą wystąpić ruchy głowy, rąk, mruganie powiekami
- Bywają mylnie traktowane jako rozkojarzenia uwagi

Napad toniczny

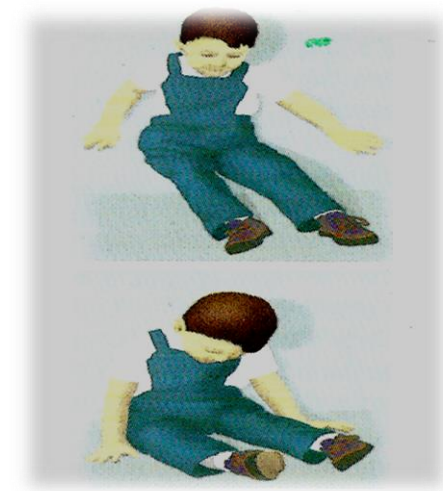
Nagły uogólniony skurcz wszystkich mięśni z utratą przytomności.

Napad atoniczny

Nagła utrata napięcia mięśniowego z zaburzeniami świadomości.

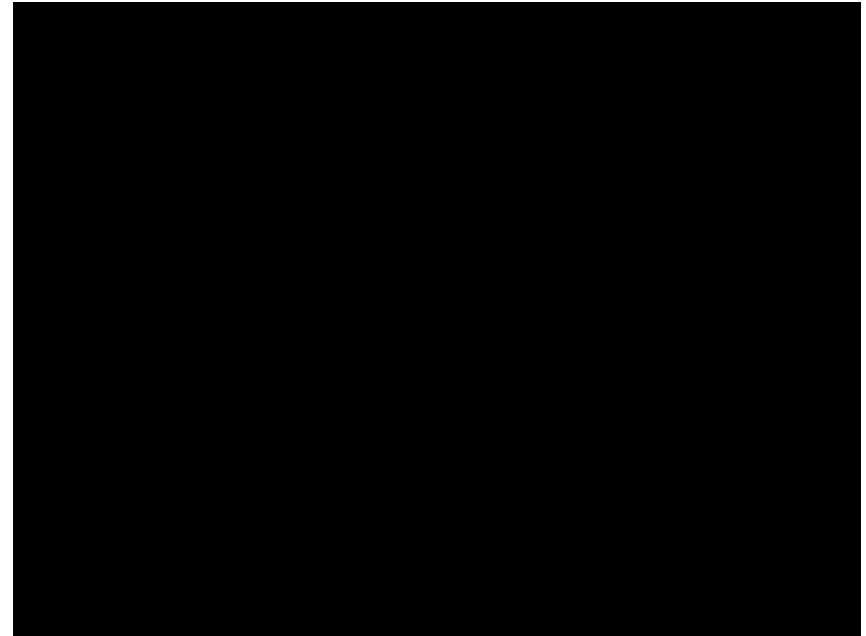
Może prowadzić do nagłego upadku.

Oba typy napadów trwają do kilku sekund, ale mogą prowadzić do nagłego groźnego upadku.

Napad toniczno-kloniczny

1. Nagła utrata przytomności z upadkiem
2. Faza toniczna
  - silny skurcz mięśni, zwrot oczu ku górze, często bezwiedne oddanie moczu i stolca, przygryzienie języka
3. F. kloniczna
  - drgawki rąk, nóg i twarzy
  - silne ślinienie, zatrzymanie oddechu
  - zasinienie ust i dłoni
4. Okres ponapadowy
  - splątanie ponapadowe
  - porażenie Todda

Uogólnione padaczki idiopatyczne

- 15-20% padaczek
- Kanałopatie, genetycznie uwarunkowany niski próg drgawkowy
- Częsta fotowrażliwość, napady przeważnie po obudzeniu
- Czynniki wyzwalające : brak snu, stres, alkohol, zmęczenie
- Początek w dzieciństwie i okresie dojrzewania
- Niska śmiertelność i wysoka lekowrażliwość
  - 50% pacjentów wyrasta z napadów
- Napady są jedynym objawem
- Nie występują nieprawidłowości neurologiczne i rozwojowe

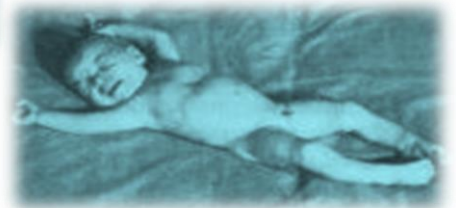
Napady zgięciowe (kurcze niemowlęce)

Napad składa się z krótkiego zgięcia i wyprostowania mięśni tułowia i kończyn.

Przypomina skłon (ukłon ludów Wschodu).

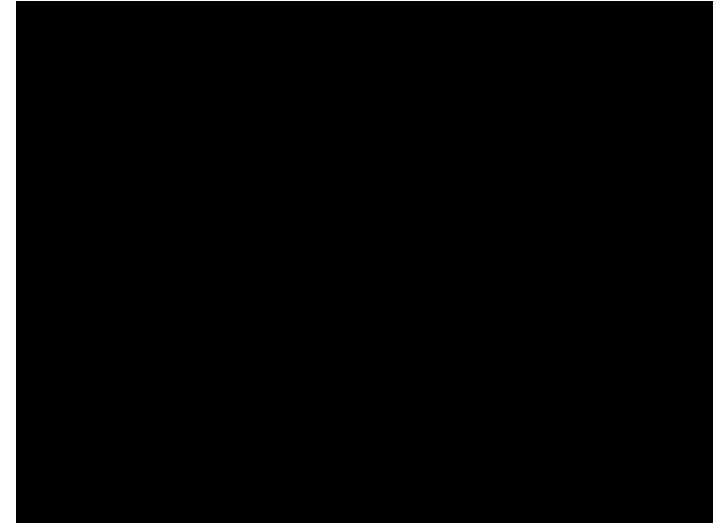
Skłony zwykle występują w seriach, może im towarzyszyć krótki krzyk.

Mogą być mylnie uznane za objaw nadpobudliwości lub kolki.

Zespół Westa (napady skłonów)

- Początek 4-6 miesiąc życia <3rż
- Główny typ napadu: napady skłonów, często gromadne
- Upośledzenie rozwoju
- EEG: hipsarytmia
- 70- 80% etiologia objawowa
- Około 10% dzieci umiera
- 70% występuje ciężkie opóźnienie rozwoju
- 50- 60% rozwijają się inne rodzaje padaczki

Zespół Lennox-Gastaut

- Początek: 2-5 rż
- Typy napadów
  - toniczne, atoniczne i atypowe nieświadomości
- Opóźnienie psychoruchowe i umysłowe
- EEG: rozsiane zespoły fali ostrej z wolną
- Rokowanie: złe, napady lekooporne

Przyczyny padaczki u dzieci i młodzieży

Do 1 r.ż.

- encefalopatia niedotlenieniowo–niedokrwienne
- uraz okołoporodowy
- hipoglikemia, hipokalcemia
- wady rozwojowe, stwardnienie guzowate, choroby metaboliczne

1–5 lat

- drgawki gorączkowe
- infekcje wewnątrzczaszkowe
- wady rozwojowe, stwardnienie guzowate, choroby metaboliczne
- padaczki genetycznie

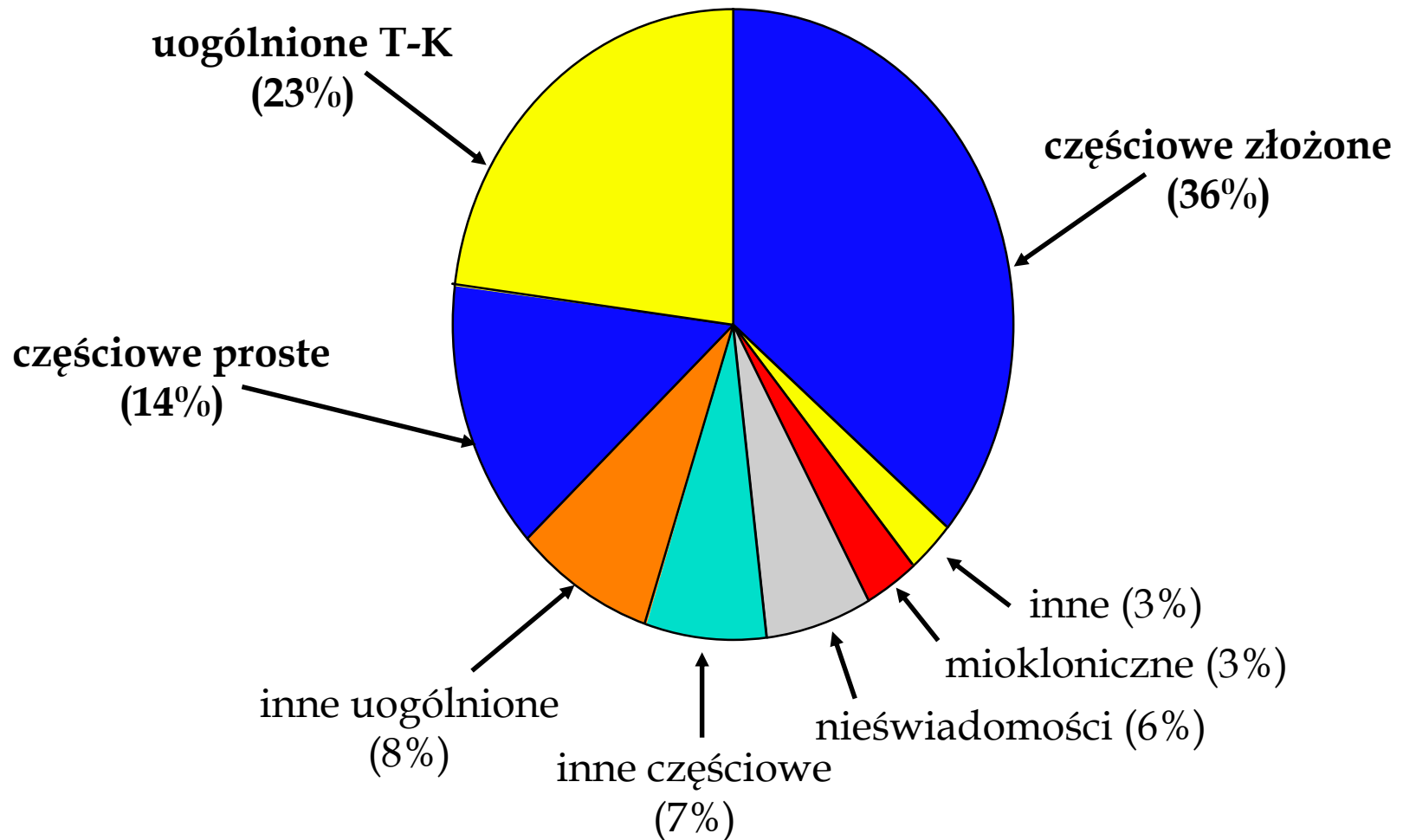
5–10 lat

- padaczki genetycznie uwarunkowane
- infekcje wewnątrzczaszkowe
- wady rozwojowe, stwardnienie guzowate, choroby metaboliczne

10–20 lat

- padaczki genetycznie uwarunkowane
- objawowe: urazy głowy, guzy mózgu, leki i alkohol

Epidemiologia napadów padaczkowych

Diagnostyka i rozpoznanie

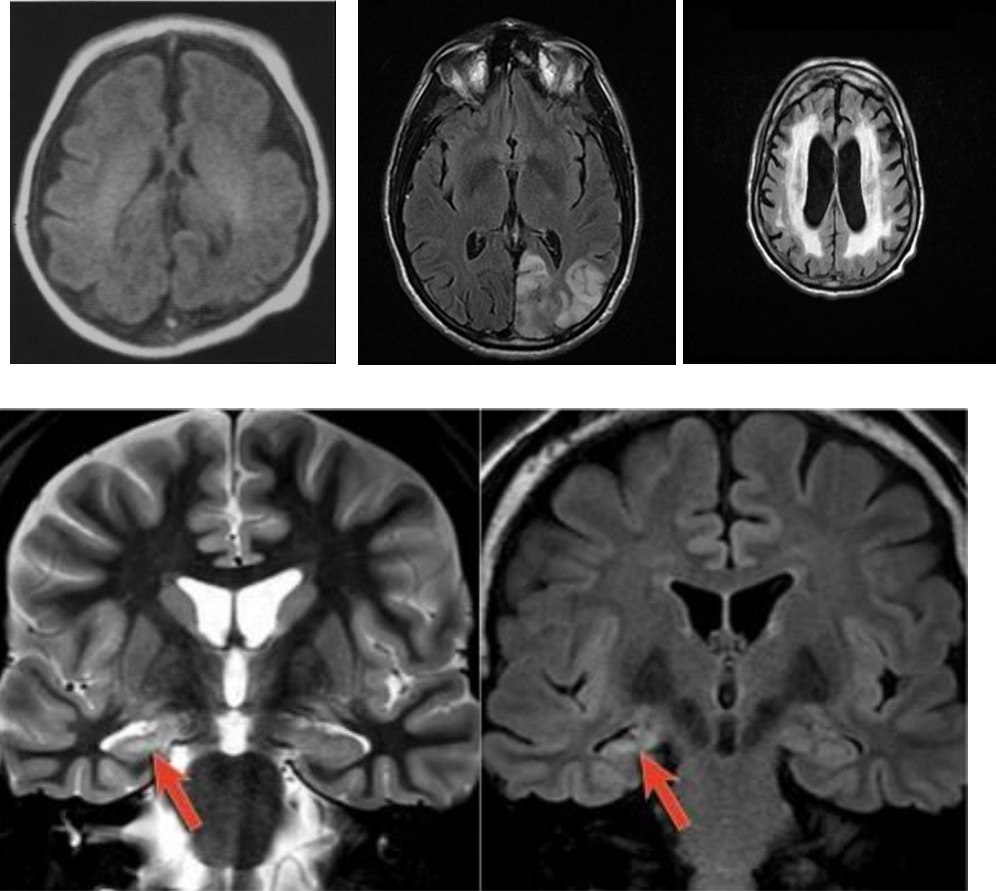
- wywiad
- badanie w trakcie napadu
  - o.neurologiczne
  - o.wegetatywne
- podstawowe b.biochemiczne
- EEG
  - śródnapadowe (wyładowania typu I-FW)
  - zapis międzynaapadowy (50% prawidłowy, 50% asymetria zapisu, I-FW)
  - fotostymulacja, hiperwentylacja (n.nieświadomości)
  - wideo EEG, holter EEG

Nie wszystkie pobudzenia padaczkowe sa rejestrowane w EEG.
Prawidłowe EEG nie wyklucza padaczki !

Neuroobrazowanie: MRI

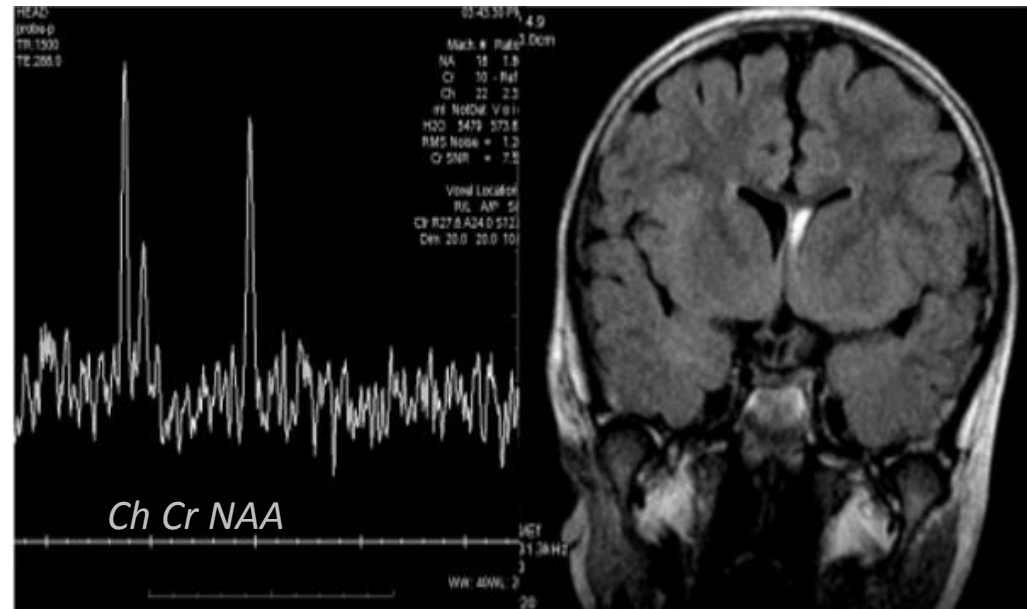
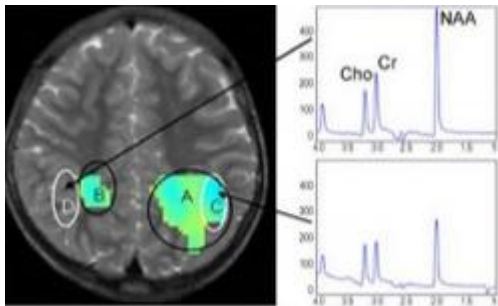
- nieprawidłowe u 63% chorych
- 15-30% ma prawidłowe poprzedzające TK
- **padaczka wtórna**
  - wady rozwojowe
  - guz
  - udar mózgu
  - encefalopatia
- **padaczka pierwotna**
  - padaczka skroniowa
  - stwardnienie hipokampa (vMRI)

Nowe techniki obrazowania

- **spektroskopia MR**

- ocena aktywności metabolicznej OUN
- choroby mitochondrialne, spichrzeniowe
- lokalizacja ogniska padaczkowego

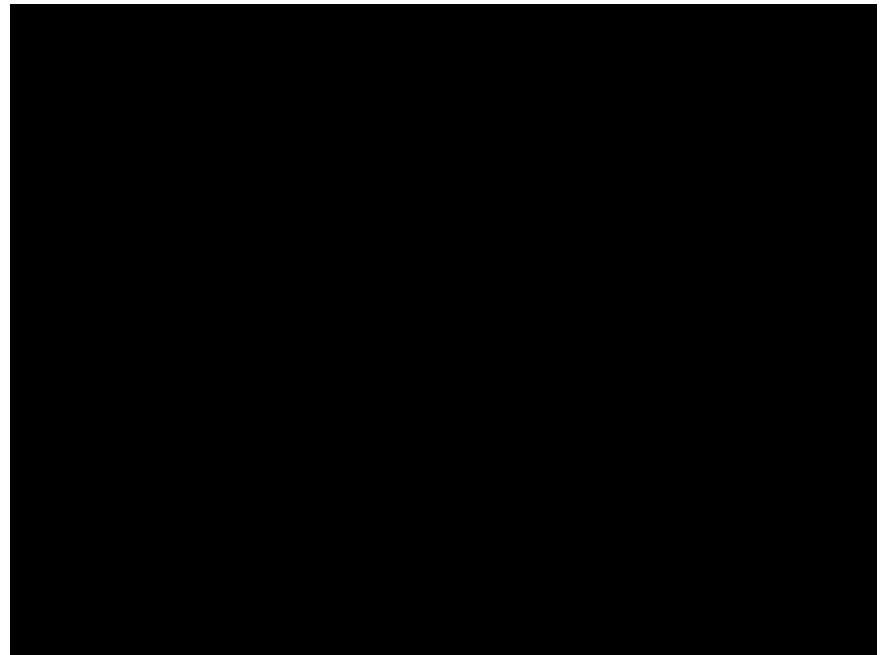

- **PET, SPECT**

- ocena stref hipometabolicznych
- mapowanie rejonów z hipoperfuzją

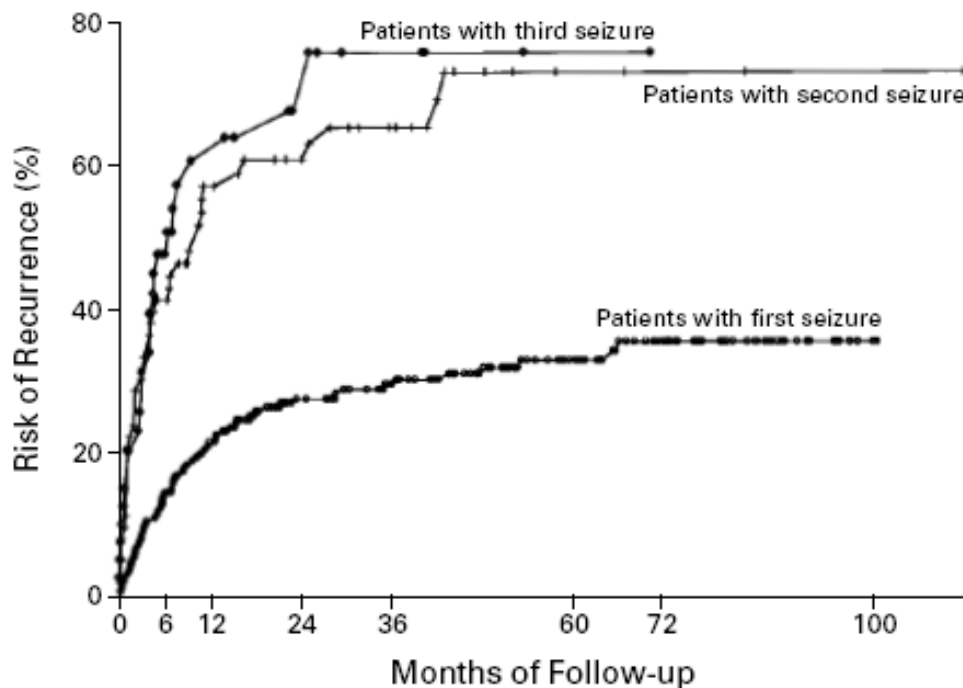
Różnicowanie

- ◆ Napady rzekome / psychogenne
- ◆ Napady paniki
- ◆ Omdlenia
- ◆ TIA
- ◆ Narkolepsja
- ◆ Migrena

Rokowanie po pierwszym napadzie padaczkowym

- Niepewne
  - 30-70% nawrotów
  - wyższe jeśli napad częściowy lub obecne nieprawidłowości w MR
  - kolejny napad zazwyczaj występuje w krótkim okresie od pierwszego
  - leczenie nie zmniejsza ryzyka rozwoju padaczki i nie poprawia rokowania
  - leczenie kontrowersyjne, decyzja indywidualna

Mechanizm działania AED

Leki klasyczne

Drug	Sodium channels	Calcium channels	GABA system	Glutamate receptors
Phenytoin	++			
Carbamazepine	++			
Oxcarbazepine	++			
Lamotrigine	++	+		

Mechanizm działania jest plejotropowy → możliwy szeroki efekt terapeutyczny w innych chorobach

Leki nowej generacji

Felbamate	+	+	+	+
Topiramate	+	+	+	+
Ethosuximide		++	+	
Gabapentin		++	+	
Levetiracetam		+	+	
Phenobarbital		+	+	+

Wybór leku

- ◆ Wybór leku w padaczce z **napadami częściowymi** zależy przede wszystkim od tolerancji leczenia, interakcji lekowych i preferencji chorego
- ◆ W **padaczce uogólnionej** wybór zależy od rodzaju napadów i profilu bezpieczeństwa

Leki o szerokim spektrum działania (n.częściowe i uogólnione)

Walproinian
Karbamazepina
Felbamat
Lamotrygina
Topiramant
Zonisamid
Levetiracetam
Rufinamide
Vigabatryna

Wąskie spektrum działania

Padaczka z napadami częściowymi

Phenytoina
Oxcarbazepina
Gabapentyna
Pregabalina
Tiagabina
Lacosamide

Napady nieświadomości

Ethosuximid
Walproinian

Niewłaściwie dobrane AED mogą
nasilać napady padaczkowe

Ocena skuteczności AED

Cztery kategorie "dowodów" skuteczności leku (wg ILAE)

Dowód klasy I	podwójnie ślepe, randomizowane, kontrolowane placebo badanie, trwające co najmniej 48 tygodni, z oceną skuteczności co najmniej po 24 tygodniach. wyniki oceniane z mocą statystyczną $> 80\%$
Dowód klasy II	podwójnie ślepe, randomizowane, kontrolowane placebo badanie, trwające co najmniej 48 tygodni, z oceną skuteczności nie przekraczającą 24 tygodni, wyniki oceniane z mocą statystyczną $< 80\%$
Dowód klasy III	inne podwójnie ślepe, randomizowane, kontrolowane badania i otwarte badania kliniczne
Dowód klasy IV	opisy kazuistyczne, opinie ekspertów

Kryteria przyznania rekomendacji według ILAE.*

Poziom A	Jedno badanie klasy I lub co najmniej 2 badania klasy II
Poziom B	Jedno badanie klasy II lub co najmniej 3 badania klasy III
Poziom C	Dwa badania klasy III
Poziom D	Badanie klasy III lub IV lub opinia eksperta
Poziom E	Brak randomizowanych badań klinicznych
Poziom F	Udowodniona nieskuteczność lub zwiększenie częstości napadów na leku

Rekomendacje ILAE

Napady częściowe

	Klasa I	II	III	Poziom rekomendacji
Dorośli	4	1	34	Poziom A: CBZ, LEV,PHT, ZNS B: VPA C: GBP, LTG, OXC, PB, TPM, VGB
Dzieci	1	0	19	A: OXC B: brak C: CBZ, PB, PHT, TPM, VPA, VGB
>60 rż	1	1	2	A: GBP, LTG B: brak C: CBZ

Rekomendacje ILAE

Napady uogólnione

	Klasa I	II	III	Poziom rekomendacji
Dorośli	1	1	27	Poziom A: brak B: brak C: CBZ, LTG, OXC, PB, PHT, TPM, VPA
Dzieci	0	0	14	A: brak B: brak C: CBZ, PB, PHT, TPM, VPA
Napady nieświadomości	1	0	7	A: ESM, VPA B: brak C: ESM, LTG, VPA

Klasyczne AEDs

- *karbamazepina, walproinian, fenytoina*
- **skuteczność potwierdzona praktyką kliniczną**
- szeroko stosowane we wszystkich typach napadów
- niektóre (CBZ) pogarszają n.miokloniczne i n/świadomości
- wąskie okno terapeutyczne
- liczne interakcje
- częste działania niepożądane

Leki nowej generacji

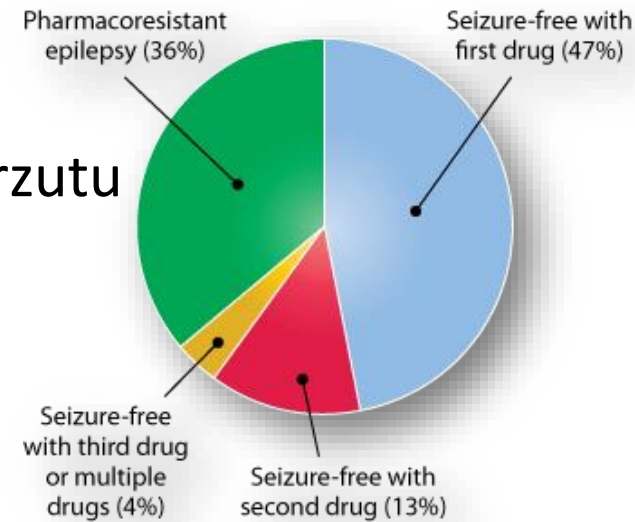

- **Leki o szerokim spektrum**
  - Lamotrygina, Levetiracetam, Topiramát
- **Leki stosowane w napadach ogniskowych**
  - Gabapentyna, Tiagabina
- Mają podobną skuteczność jak I.klasyczne w najczęstszych napadach
- Są skuteczniejsze o ok. 30% niż I.klasyczne w padaczce lekoopornej
- Mniej działań niepożądanych
- Mniej interakcji lekowych

Zasady leczenia

- ◆ Monoterapia lekiem I rzutu
  - ◆ Redukcja ryzyka AEs
- ◆ W razie braku poprawy przy najwyższej tolerowanej dawce włączenie innego leku I rzutu
- ◆ Politerapia
  - ◆ Jeśli brak skuteczności monoterapii
- ◆ Powolne zwiększanie i redukcja dawki
- AEDs można przerwać po 2-3 letnim okresie bez napadów
  - 60% prawdopodobieństwo braku nawrotów
  - zasada stopniowego odstawiania leków

Oznaczanie stężenia leku: wskazania

Nie ma wyraźnej korelacji między stężeniem AED a kontrolą napadów.

Wskazania :

- Lekooporne napady szczególnie jeżeli istnieje prawdopodobieństwo nieprzestrzegania zaleceń lekarza
- Stan padaczkowy
- AEs
- Leczenie fenytoiną

Napady gromadne i stan padaczkowy

- ◆ Stany zagrożenia życia
- ◆ Napady gromadne – powtarzające się serie kolejnych napadów między którymi chory odzyskuje przytomność
- ◆ Stan padaczkowy – napad trwający >10 min lub kolejne napady między którymi chory nie odzyskał przytomności
  - ◆ wysokie ryzyko hipoksji, hypotensji, kwasicy, hipertermii, rhabdomyolizy
  - ◆ jak najszybsze opanowanie napadów
    - BZD → Fenytoina/Fenobarbital/Walproinian → Tiopental/Propofol (OIOM)

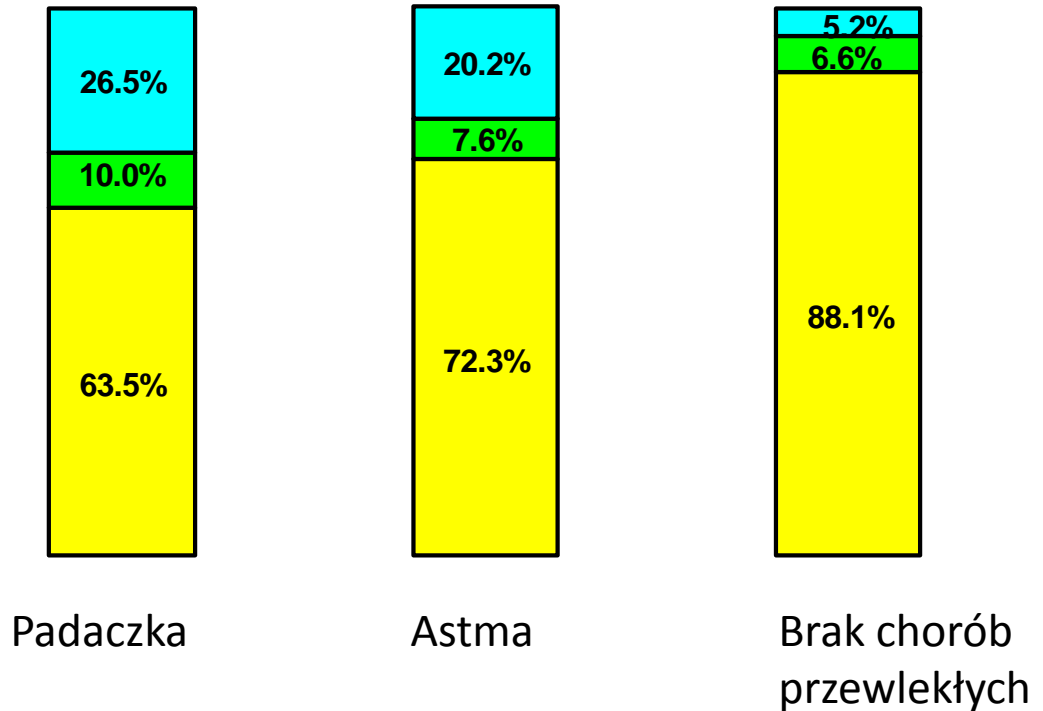
Depresja a padaczka

- 20-60% chorych z padaczką
- 5x wzrost ryzyka prób „S”
- wpływ leków

0.43% vs 0.22% AEDs vs placebo

- Severe Depression
- Mild/Mod Depression
- No Depression

Śmiertelność w padaczce

- Roczna śmiertelność
  - 1/200 (p.lekooporna) - 1/1000 (p.idiopatyczne)
- Stan padaczkowy
  - 20% śmiertelność
- Wypadki w czasie napadu
  - o 50% więcej wypadków z kalectwem lub zgonem niż w o.p.
- SUDEP
  - Brak innej niż padaczka przyczyny zgonu
  - Etiopatogeneza nieznana: kanałopatia → NZK ?
  - 3.7/1000/rok
  - 10% przyczyn zgonów w padaczce

Najczęstsze AEs

Zależne od dawki

Przyrost wagi ciała

- ♦ walproinian
- ♦ karbamazepina, gabapentyna, pregabalina
- ♦ 20% przyczyn zaprzestania terapii

Zawroty głowy, męczliwość, ataksja, diplopia

- ♦ wszystkie AEDs
- ♦ 10% przyczyn zaprzestania terapii

Niepokój psychoruchowy

- ♦ levetiracetam

Zaburzenia artykulacji

- ♦ topiramate

Anorexia

- ♦ topiramate, zonisamid, felbamate

SAE

Reakcje idiosynkrazji

Wysypka

- ♦ 10-16%
- ♦ przyczyna 10% rezygnacji chorych z udziału w RCT
- ♦ phenytoina, lamotrigina, zonisamid, karbamazepina

Zespół Stevensa-Johnsona

- 1-10/10,000

Ciężka hiponatremia

- ♦ 1-5%
- ♦ karbamazepina, oxcarbazepina

Dehydratacja, udar cieplny

- ♦ topiramate

Jaskra zamkniętego kąta

- ♦ topiramate

Anemia aplastyczna

- ♦ felbamat, zonisamid, walproinian, karbamazepina

Niewydolność wątroby

- ♦ walproinian, felbamat, lamotrigina, phenobarbital

Obwodowa utrata widzenia

- ♦ wigabatryna

Interakcje lekowe

- ♦ **Zwiększenie metabolizmu innych leków** (indukcja enzymów wątrobowych)
  - ♦ karmamazepina, fenytoina, fenobarbital, prymidon, topiramát, oxcarbamazepina
  - ♦ obniżenie skuteczności I. antykoncepcyjnych, antybiotyków, statyn, AWK
- ♦ **Obniżenie metabolizmu leków** ← zahamowanie metabolizmu wątrobowego
  - ♦ kwas walproinowy, felbamat
  - ♦ wzrost poziomów AWK, statyn, SSRI

Padaczka a ciąża

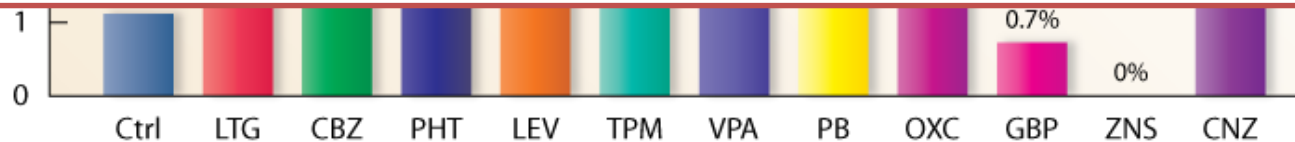
Ryzyko wad wrodzonych

Major malformation rate (%)

Ciąża powinna być planowana

Najwyższe ryzyko teratogenne w I trymestrze ciąży i w politerapii

- monoterapia najniższą dawką skuteczną
- zamiana walproinianu na inny AED
- kontrola poziomu leku
- suplementacja kwasu foliowego 0.4 – 5 mg/d
- Regularne stosowanie AED → napad jest groźny dla płodu

Ctrl = control; LTG = lamotrigine; CBZ = carbamazepine; PHT = phenytoin; LEV = levetiracetam; TPM = topiramate; VPA = valproate; PB = phenobarbital; OXC = oxcarbazepine; GBP = gabapentin; ZNS = zonisamide; CNZ = clonazepam

Karmienie piersią w padaczce

Ograniczone dane pochodzące z RCT [kategoria C lub D]

Można rozważyć:

- karbamazepina
- fenytoina
- walproinian
- Lamotrigina

Niewskazane:

- Primidone
- Phenobarbital
- Ethosuximide

§ Prawo jazdy a padaczka

Kierowcy zawodowi na trwałe tracą zdolność do kierowania pojazdami w ramach obowiązków służbowych

Możliwe jest zdawanie lub przedłużenie prawa jazdy osobie z padaczką po **2 latach bez napadu i po pierwszym napadzie po roku bez napadu**

Zawiesza się prawo jazdy w czasie **odstawiania leków przeciwpadaczkowych**.
Możliwe jest przywrócenie prawa jazdy po półrocznym okresie bez napadu

Nie ma przeciwwskazań do jazdy na rowerze poza drogami publicznymi.

Kryteria kwalifikacji do I.chirurgicznego

- Napady lekooporne
- Ogniskowa zmiana organiczna w MRI (dysplazja korowa)
- Niepełnosprawność spowodowana napadami, przy dużym prawdopodobieństwie poprawy „jakości” życia po operacji

Dieta ketogenna

- Dieta bogatotłuszczowa, ubogowęglowodanowa
  - tłuszcze /nie tłuszcze 3:1, 4:1
- Ciała ketonowe podwyższają próg drgawkowy i prawdopodobnie działają neuroprotektoryjne
- Leczenie alternatywne w padaczkach uogólnionych u dzieci szczególnie z napadami mioklonicznymi, w zespole Westa
  - U 47% dzieci uzyskano >50% redukcję częstości napadów
- Powikłania: dekompensacja wrodzonych zaburzeń metabolicznych, zapalenie trzustki, kamica nerkowa, hiperlipidemia, awitaminoza

MARIHUANA LECZNICZA

- **CBD (kannabidiol)** działa przeciwdrgawkowo, przeciwpsychotyczne, przeciwlękowo i rozluźniająco.
- **THC (tetrahydrokanabinol)** działa psychoaktywnie, odurzająco
- CBD podaje się jako leczenie dodatkowe w ciężkiej padaczce u dzieci i młodych dorosłych. Zmniejszenie napadów uogólnionych o **53%**
- Epidiolex (zawiera kannabidiol) jest zarejestrowany w USA w leczeniu ciężkiej padaczki niemowląt.

Inne wskazania AEDs

- leczenie objawowe bólu neuropatycznego
- neuralgii trójdzielnej, popółpaścowej
- neuropatii czuciowej
- działanie stabilizujące nastrój
- działanie przeciwłękowe
- RLS
- leczenie przewlekłej migreny

Niższe dawki AEDs = niższe ryzyko AE / SAE

Przyszłość

- Metody mikrochirurgiczne = wyleczenie choroby
- Metody prewencji rozwinięcia padaczki
- Rozszerzenie wskazań dla AEDs poza padaczkę
  - inne kanałopatie ?
- Skuteczniejsze leki o lepszym profilu bezpieczeństwa (kobiety w ciąży, karmienie piersią) i farmakokinetyce

AED	Mechanism
Rufinamide	Sodium inactive state stabilization
Stiripentol	GABA enhanced
Lacosamide	Sodium ↑slow inactivation
Eslicarbazepine	Sodium
Retigabine	Potassium
Perampanel	AMPA
Perampanel	AMPA
Retigabine	Potassium

Podsumowanie

- Padaczka jest ciężką, przewlekłą chorobą „na całe życie”
- Aktualnie medycyna dysponuje wieloma różnymi lekami przeciwpadaczkowymi.
- Większość pacjentów, u których zdiagnozowano padaczkę dobrze reaguje na leczenie farmakologiczne.
- Inne metody leczenia mogą być skuteczne w padaczkach lekoopornych np. dieta ketogenna, medyczna marihuana, leczenie zabiegowe.

Dziękuję za uwagę !